

Dalibor Krčmář, Josef Kalfus v procesu s takzvanou protektorátní vládou, Bakalářská práce FF UK, Praha 2006, 68 stran + přílohy

Zájem o období druhé světové války přivedl Dalibora Krčmáře k tématu jeho bakalářské práce, jímž se stala osobnost prvorepublikového, druhorepublikového i protektorátního ministra financí Josefa Kalfuse a především pak jeho osud po roce 1945, kdy se ocitá spolu s ostatními členy protektorátní exekutivy před Národním soudem. Práce je strukturována podle jednotlivých fází soudního líčení, na jehož pozadí, díky žalobě, výpovědím svědků i obhajobě se dozvídáme peripetie Kalfusovy profesionální kariéry nejen v období protektorátu, ale s mnohými přesahy před tuto periodu.

Dalibor Krčmář využil jednak cennou Kalfusovu pozůstalost z Archivu Národního muzea, a dále materiály z Archivu ministerstva vnitra a Národního soudu z Národního archivu v Praze, pracoval s dobovým tiskem, řadou editovaných vzpomínek, zasazení do celkového kontextu pak pochopitelně získal na základě studia literatury. Dle mého soudu prošel většinu relevantních knižních titulů z posledních let, otázkou je, zda svůj seznam nemohl přece jen poněkud rozšířit jednak o literaturu starší, jednak o články v odborných periodících. Jeho velkou výhodou bylo, že materiály soudního procesu jsou vlastně retrospektivním narativním pramenem, takže skládání mozaiky minulých dějů není zase tak obtížné, obtížnější je interpretace a právě konfrontace s jinými možnými úhly pohledu. Na slova pronesená před soudem je vždy třeba nahlížet jako na výpovědi odrážející názory a zájmy jednotlivých stran řízení, a v tomto případě do hry vstupuje také zcela mimořádně dobový kontext. Vzhledem k tomu, že Kalfus jako jediný z členů protektorátní vlády nebyl potrestán trestem odnětí svobody, můžeme ovšem jeho soudní kauzu považovat za méně subjektivizovanou, než u jiných členů protektorátní vlády.

Za jistý deficit považuji ovšem to, že se Dalibor Krčmář nepokusil nalézt Kalfusovy „stopy“ v materiálech jeho instituce, tj. ministerstva financí, resp. vlády, a také jiných osobností, jeho spolupracovníků, kolegů, mnohdy osobností, které v jeho záležitosti před soudem svědčily. Řada z nich osobní pozůstalost totiž vlastní a třeba vzájemná korespondence by mohla přiblížit jednak Kalfusovu činnost, ale také jeho osobnost jako takovou. Sestavit portrét člověka především z toho, co o něm ostatní vypovídají před tak unikátní institucí, jakou byl Národní soud po druhé světové válce, je opravdu úkol nadmíru obtížný.

I přes dílčí výše uvedené výhrady jsem bakalářskou práci Dalibora Krčmáře s radostí doporučila k obhajobě, jedná se o text splňující všechna kritéria kladená na práce tohoto typu.

Praha, 13.9.2006

Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D